

REŠTAURÁTORSKÉ PRÁCE – SO.01 – Románsky palác, Spišský hrad

Pred začatím prác bude realizovaný reštaurátorský prieskum a spracovaný návrh na reštaurovanie v zmysle bodu č. 20.3.8 stavebného povolenia č. 141/SŠ/11-AM z 2.9.2011 , ktorý stanoví potrebný rozsah a postup prác, použitie materiálov, ako aj výslednú prezentáciu. Práce môže vykonávať iba odborne spôsobilá osoba, resp. organizácia, ktorá musí dodržať aj podmienky stanovené v Záväznom stanovisku KPÚ Košice č. KE-11/748-03/3141/ZD z 3.6.2011, Podkladom/východiskom je architektonicko – historický výskum paláca : Fiala , Bratislava 2000 a Janovská, Levoča 2008. **Všetky návrhy reštaurátorskej prezentácie budú realizované v súčinnosti s autormi architektonického riešenia obnovy paláca, KPÚ Košice, ako aj konzultované so statikom!**

Interiérové a exteriérové steny

Čís. a ozn. výkresu fotogrametria	Plocha / m ²	Popis Reštaurátorský zásah
1 Jv	134,30	Interiérové steny Ďalej viď. výkresová dokumentácia – fotogrametria so zakreslením požadovaných zásahov a spôsobu prezentácie nálezov
2 Jz	199	
3 Sz	156,2	
4 Sv	252,40	
5 Jv	205	Exteriérové steny Ďalej viď. výkresová dokumentácia – fotogrametria so zakreslením požadovaných zásahov a spôsobu prezentácie nálezov
6 Jz	342,30	
7 Sz	285	
8 Sv	300	
Schéma 		Pohľady exteriér

Pohľady interiéru

Pohľad severný

Pohľad južný

Metodický prístup

Počas pamiatkového výskumu v 80-tych rokoch 20. stor. došlo k otvoreniu pôvodných románskych otvorov, ktoré spolu s mladšími otvormi / konštrukciami, často sa vzájomne prekrývajú, spôsobujú značnú perforáciu stien, až na hrane ich stability. Nakoľko po výskume nenasledovala plynulo obnova a sanácia murív, dochádzalo k postupnému uvoľňovaniu muriva zo sond a vypadávaniu tých najhodnotnejších súčastí románskych združených okien (stĺpiky a hlavice). Otvorenie otvorov okien z viacerých stavebných etáp, spôsobilo statické poruchy murív a postupnú deštrukciu kamenného muriva. Z tohto dôvodu bolo potrebné v rámci projektu obnovy riešiť stabilitu murív.

Návrh vychádza z potreby priznať jednotlivé slohové obdobia tak, ako sa postupne podpísali na stavebnom vývoji objektu. V prípade, že situácia neumožňuje zachovať všetky otvory, dostáva prednosť primárny románsky otvor (združené románske okno so stredovým stĺpikom). Jeho výsledná prezentácia bude výsledkom zistení pokračujúcich pamiatkových a statických prieskumov (rozobratie sekundárnej výplne). Renesančné okná majú ostenia z exteriérovej strany po takmer 100% vypadnutí profilovaných kamenných ostení narušené natoľko, že by bolo nutné v prípade ich ponechania z exteriérovej strany otvory najprv rekonštruovať.

Renesančné okná preto vo vyššom podlaží budú zamurované tehlovým murivom (odlíšenie od originálu) so zapustením cca 50 mm do hĺbky špalety. Omietka muriva v otvore bude realizovaná v rámci reštaurátorskej prezentácie murív a ich povrchov (stabilizácia fragmentov historických omietok) ako v interiéri tak aj v exteriéri, aby okná boli čitateľné, ale zároveň nerušili celkovú plochu.

Doplniť navrhujeme rekonštrukčným spôsobom iba odstránené armované kamenné travertínové románske ostenia (z južnej strany exteriéru) oboch vstupných otvorov do 1. a 2. NP (na základe analógie dochovanej z interiéru).

Cieľom je prezentovať interiér v dochovanom stave, t.j. stabilizovať konštrukcie, otvorené sondy a povrchy (omietky) do tej miery, aby bola predĺžená ich životnosť a zabránilo sa ich ďalšiemu poškodzovaniu, bez vloženia stropných konštrukcií, reštaurátorským spôsobom konzervovania originálu. Omietky nebudú dopĺňané. Škárovanie murív bude zrealizované iba do potrebnej miery z pohľadu statiky.

Celkovo sa očakáva reštaurátorské scelenie stien (vrátane ník, otvorov) a ich prezentácia vo forme maximálnej autenticity, zachovanie originálov na mieste, v obmedzenej miere rekonštrukcií (prípustné iba zo statických dôvodov).

Otvory, okrem vstupu do objektu (potreba uzavretia objektu), nebudú mať výplňové konštrukcie.

Odstránené budú pri poslednej rekonštrukcii (2000) vsadené náznaky drevených povalových trámov stropov v drážkach, ktoré z hľadiska statického sú nevhodné, lebo spôsobujú pnutie v murive, nakoľko podliehajú objemovým zmenám. Priznaná bude iba drážka po románskom strope v obvode muriva (stredná). Sekundárne drážky po renesančných stropoch budú zamurované travertínovými ploškami kameňmi, obdobne ako je tomu dnes v prípade drážky po odstránenej podlahe 2.NP – románska úroveň.

A/1 gotický arkier , počet ks: 1

Zameranie , vid'. nálezová správa T- 5469, archív PÚ SR, pohľad z interiéru

Súčasný stav – pohľad interiér

Materiál – pieskovec, zlepenkový vápenec v mieste nasadenia záklenku

Svetlý rozmer: 2230/2800-3670-2800

gotický arkier na 3. NP južnej fasády s hrotitým vyložením, pôvodne so segmentovým záklenkom --> z doby Žigmundovej prestavby paláca (1430-1437), neskôr v 2. pol.15. stor. prestavaný – zaklenutý počas Zápoľských prestavby paláca (prestropenie + zmena strechy na sedlovú) súčasne s neskorogotickým zaklenutím kaplnky

pohľad z exteriéru

Predpokladaný reštaurátorský/konzervátorský zásah

Po realizácii výskumu navrhnuť spôsob prezentácie , ktorý bude rešpektovať jeho vývojové fázy a zároveň zabezpečí jeho statickú stabilizáciu a minimalizuje prenikanie vody do konštrukcie. Fragменты záklenkov klenbových rebier po vypadnutí sa nachádzajú v nike arkiera.

Konzoly vyloženia arkiera z južnej fasády budú staticky stabilizované, doplnená bude hydroizolácia, na ktorej bude rekonštruovaná tehlová podlaha na základe AHV (Fiala 2000).

Arkier nebude prístupný verejnosti, ostane bez výplňovej konštrukcie a zábradlia.

Okná, okenné šambrány

O/1 , O/2, O/4 – románsky palác

Štrbinové okná

Svetlý rozmer otvoru: 470/1420 počet ks:
á 3 ks

Pohľad z interiéru O/2, zo strany interiéru
armované ostenie z opracovaných
kamenných blokov s fazetou, prestropenie
kam. platňami

Dtto pohľad z exteriéru – západná fasáda

O/2 1 ks

O/1 1 ks

Materiál travertín

Vypadnuté články spôsobujú deštrukciu kamenného muriva v ich okolí.

Doplnenie armovania chýbajúcich
travertínových článkov ostenia formou
rekonštrukcie s doržaním škárorezu, vid'.

Vypadnuté vonkajšie armovanie okenného
ostenia O/4

O/3, O/5

Vid'. fotogrametrické pohľady stien

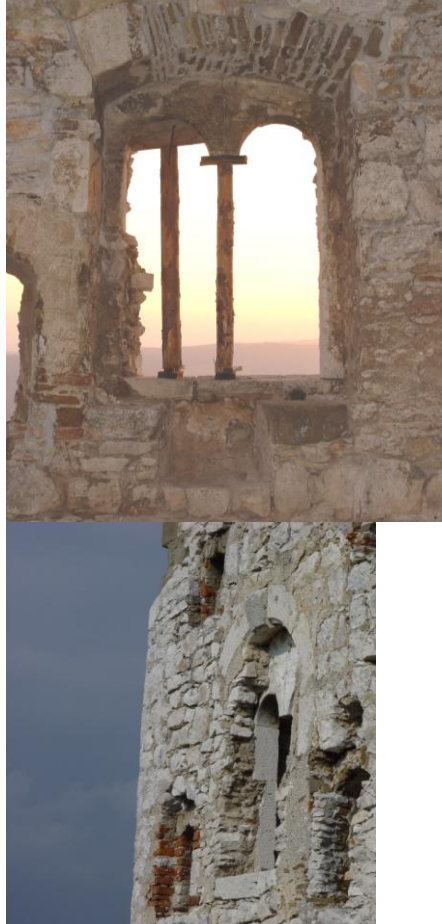
O/3 exteriér 425/990

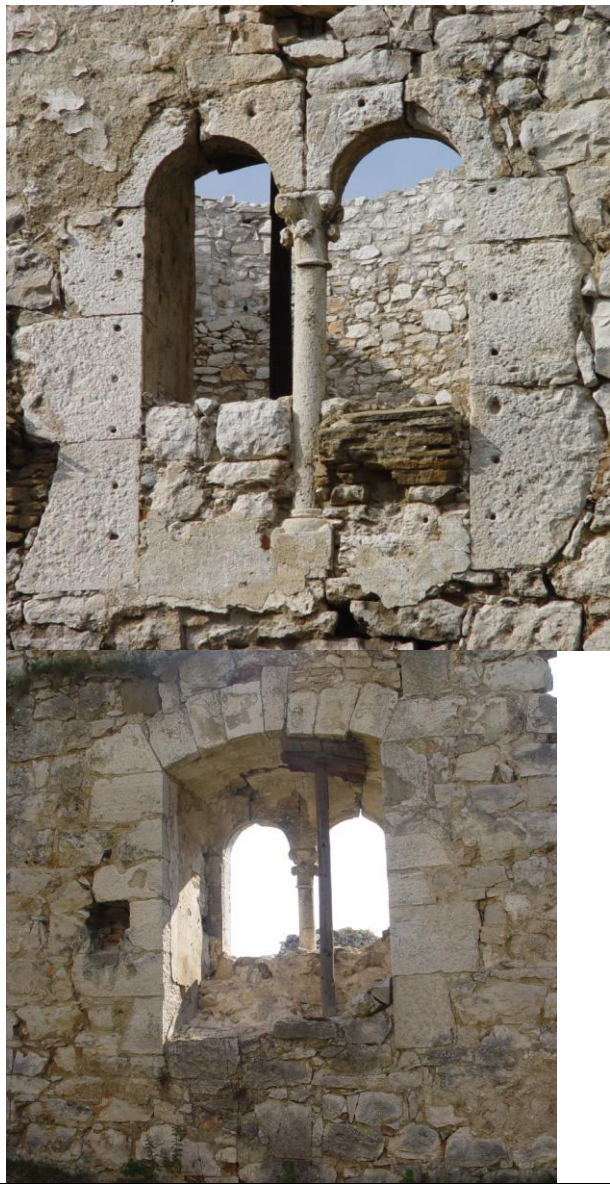
O/5 exteriér 350/800

Konzervátorsky ošetriť v dochovanom stave.
Za ostenie O/5 vložiť oceľovú mriežku
z nehrdzavejúcej ocele ako zábranu proti
hmyzu (Z/1.11) a zveri do neprístupného
priestoru medzistropu.

<p>O/6 až O/12 –románsky palác Združené okná v 2 NP , so stredovým stĺpikom kruhového priemeru s pätkou a bobulovitou hlavicou Materiál: I travertín Svetlý rozmer okna – interiér: 1700/1970-2220-1970 2x620/1720 Stĺpik s pätkou a hlavicou: v=1520 Počet ks: 6</p>	<p>Predpokladaný reštaurátorský/konzervátorský zásah Románske otvory – združené románske okná budú doskúmané a navrhnutá ich prezentácia vzhľadom k zisteniam pamiatkových výskumov, ako aj možnosti statickej stabilizácie s cieľom:</p> <ul style="list-style-type: none">- prezentácia originálu, vrátane ich slohových úprav, v prípade, že nie je možné prezentovať originál (chýbajúce časti stĺpikov) neotvárať sondy /neodstraňovať zbytky murív a prezentovať ako sondu- v prípade okien, kde AHV odkryl pôvodné sedílie, tieto budú obnovené a prezentované- neprístupovať k náhradám za kópie, preferovať čitateľnú statickú stabilizáciu novým doplnením podpôr- ďalej viď. fotogrametrické pohľady na steny 1-8	
<p>O/6 1 ks</p> 	<p>O/7 1 ks</p> 	<p>O/8 1 ks Pohľad interiér , sedíla okno O/8, sonda S 2/1</p>

Pohľad exteriér, okno ozn. **O/12** 1 ks

O/10 1 ks

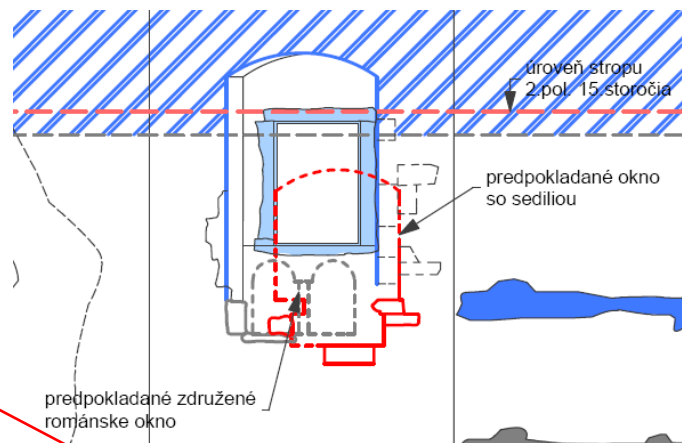

O/11 1 ks

O/13 románsky palác , ostenie/fragment ľavej spodnej časti so závorou na zat'ahovanie závery román. pôv. združeného okna okná v 3. NP , severná fasáda, materiál travertín, svetlý rozmer otvoru : 2300/3200- 3570/3200
Počet ks:1

Vzhľadom k zlému statickému stavu nebolo možné realizovať väčší sondážny zásah, a preto bude potrebné otvor preskúmať počas realizácie prác na obnove paláca z lešenia.
Situáciu z vonkajšej strany zakreslil Mgr. Šimkovic, ktorý mi poskytol náčrt nálezovej situácie, uskutočnený z lešenia počas záchranných prác v r. 2000 (viď. príloha), obdobne aj situáciu okna ozn. O/19 na západnej strane, ktoré malo rovnaký stavebný vývoj.

Profilovaný pieskovcový sedák

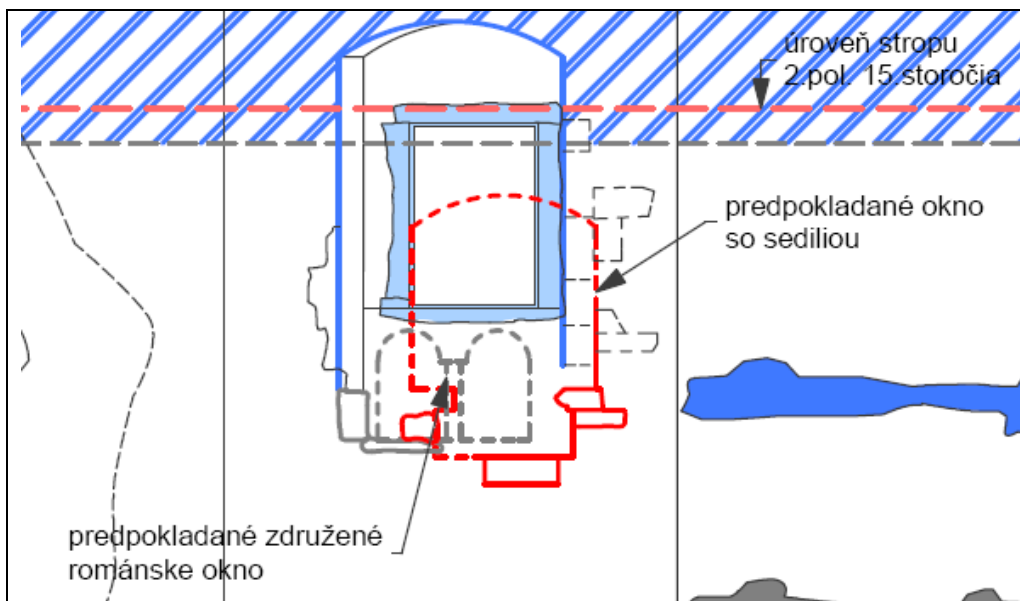
Drevená kapsa pre zat'ahovací trám rom. združ. okna ľavé armované ostenie rom. združ. okna , 1 omiet. vrstva

Predpokladaný reštaurátorský/konzervátorský zásah

Vzhľadom k zlému statickému stavu nebolo možné realizovať väčší sondážny zásah (AHV Janovská 2008), a preto bude potrebné otvor preskúmať počas realizácie prác na obnove paláca z lešenia.

Prezentácia okna so zachovaním všetkých slohových etáp vývoja.

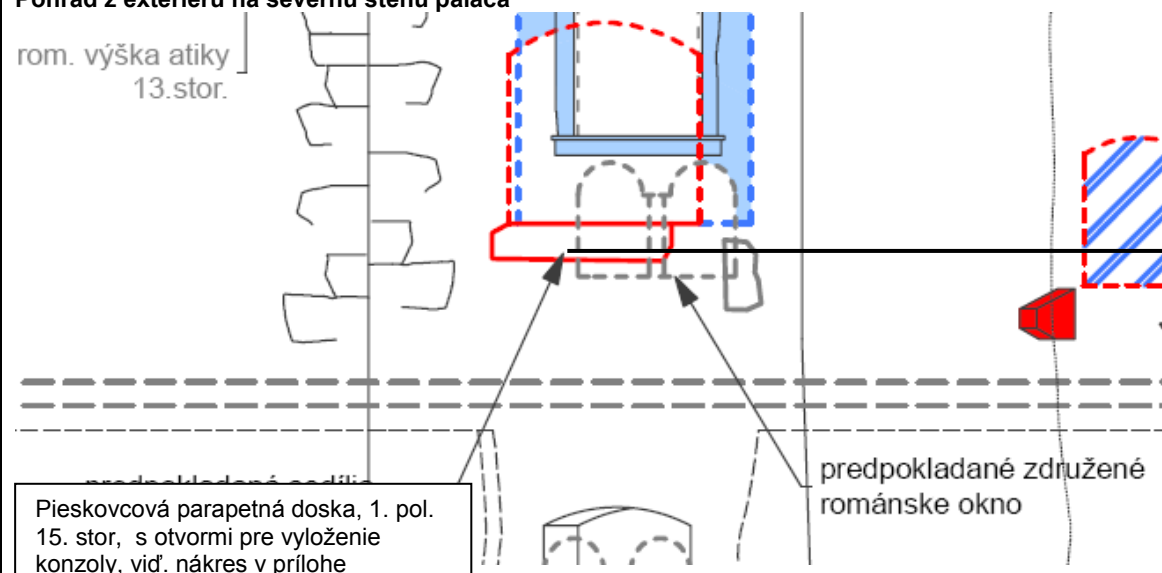
Potrebné odstrániť zamurovanie okna vo vnútri pieskovcového kamenného ostenia.

Pohľad z vnútra paláca

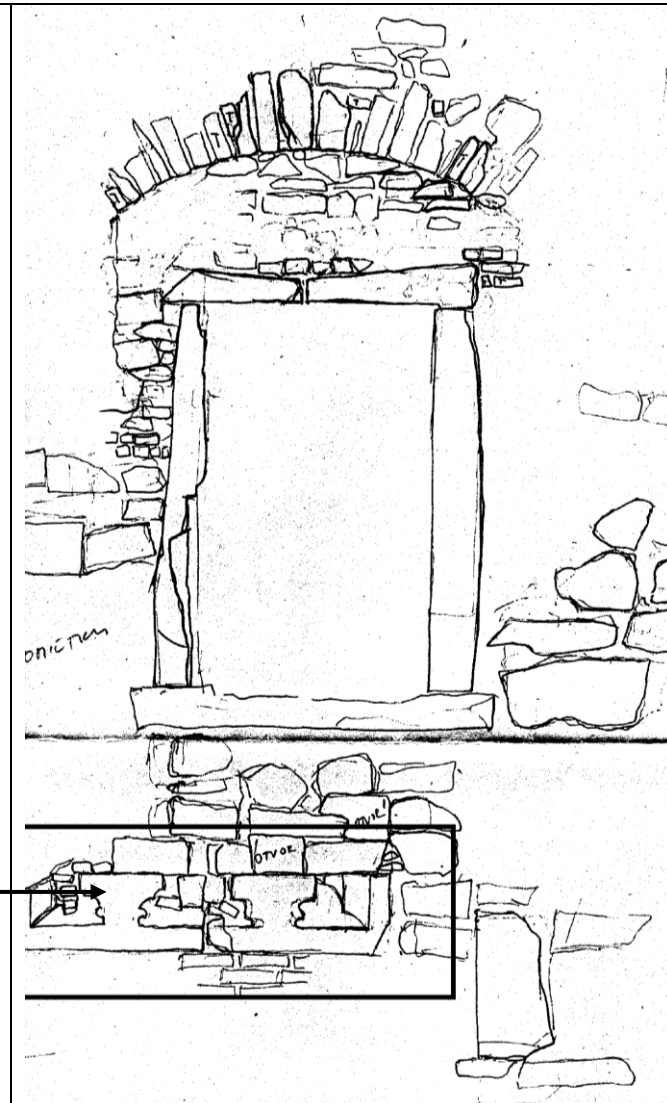
Pohľad z exteriéru na severnú stenu paláca

rom. výška atiky
13. stor.

Pieskovcová parapetná doska, 1. pol.
15. stor. s otvormi pre vyloženie
konzoly, vid' nákres v prílohe

predpokladané združené
románske okno

Zakreslil: Mgr. Šimkovic, otvor zo strany exteriéru s detailom
otvorov parapetu po odstránení časti jeho konzolovitého
hrotitého vyloženia, 2000- postavené lešenie pri obnove
severozápadného nárožia

O/14, O/15, O/17, O/18

renesančné okenné ostenia v 3 NP ,
vložené do pôvodne väčšieho gotického ostenia okna

Svetlý rozmer: 2200/3200-3540-3200

Počet ks: 4

Materiál pieskovec

Pohľad z exteriéru O/15

Pohľad z interiéru okno O/17 , vpravo dole románske
ostenie východu na pavlač P/3

**Predpokladaný
reštaurátorský/konzervátorský
zásah**

Kamenné pieskovcové hladké
ostenie okna zakonzervovať,
stabilizovať tak, aby bolo
možné vybúrať zamurovanie
vnútri ostenia v okne ozn.
O/17. Prípadnú náhradu
kamenárskou vložkou riešiť iba
v nutných prípadoch, kedy nie
je možné zo statického
hľadiska ponechať originálne
kamenné články.

O/27 – O/26

**Fragmenty - kamenná šambrána
s skosením 250/180/750 x2
okenný otvor románsky palác**

Okno v medzipodlaží 2-3 NP , dodatočne
vsadené podlažie

Rozmer :500/750

Materiál pieskovec

Okno O/27, pohľad z interiéru

S fragmentom zachovaných pieskovcových ostení , so
skosenou hranou. Súčasťou bola pôvodne aj kovaná
mreža (stopy po jej osadení v stení). V ostatných
osteniach sa kamenné články už nezachovali.

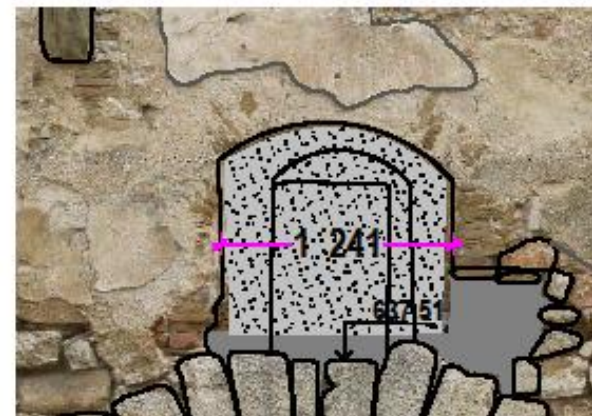

Okno O/27, pohľad z exteriéru

Okno O/26 – má zachované iba napražie

**Predpokladaný reštaurátorský/konzervátorský
zásah**

Konzervátorsky ošetriť zachované fragmenty
ostení. Otvor sa predpokladá zamurovať :

STATICKÁ STABILIZÁCIA OTVOROV - NÁVRH

LEGENDA:

DOPLNENIE KAMENNÉHO MURIVA

SEKUNDÁRNY OTVOR VYPLNIŤ TEHLOVÝM MURIVOM,
S ODSADENÍM DO VNÚTRA O CCA 50 MM, PREKRYŤ
OMIETKOU - REŠTAURÁTORSKO VÝTVARNÁ PREZENTÁCIA
V RÁMCI CELEJ PLOCHY INTERIERU

Rovnaká úprava sa predpokladá zo statických
dôvodov aj u zostávajúcich okien v rovne
medzipodlažia medzi 2-3 NP.

Bližšie vid'. výkresy fotogrametria

Dverné, kamenné armované ostenia

P/1 vstupné dverné ostenie

Južná fasáda v osi, vstup do 1.NP, pôvodný románsky
Z exteriéru ostenie chýba, interiérom tvorí pôvodné
armované ostenie z opracovaných travertínových
kamenných blokov, 1. tretina 13. stor.
Na ľavej strane otvor pre zaťahovanie závery
Materiál travertín, počet ks:1
Svetlý otvor- rozmer: 1790/2200-2450-2200
Pohľad z exteriéru

Otvor pre zaťahovanie závery

P/2 – vstupné dverné ostenie

Južná fasáda v ľavej osi, vstup do 2.NP, pôv.
románsky
Z exteriéru ostenie až na jeden dochovaný blok
chýba, interiérom tvorí pôvodné armované ostenie
z opracovaných travertínových kamenných blokov, 1.
tretina 13. stor., Na ľavej strane otvor pre zaťahovanie
závery
Materiál travertín, počet ks:1
Svetlý otvor- rozmer: 1180/2360-2490-2360
prah pri znížení úrovne podlahy vybúraný

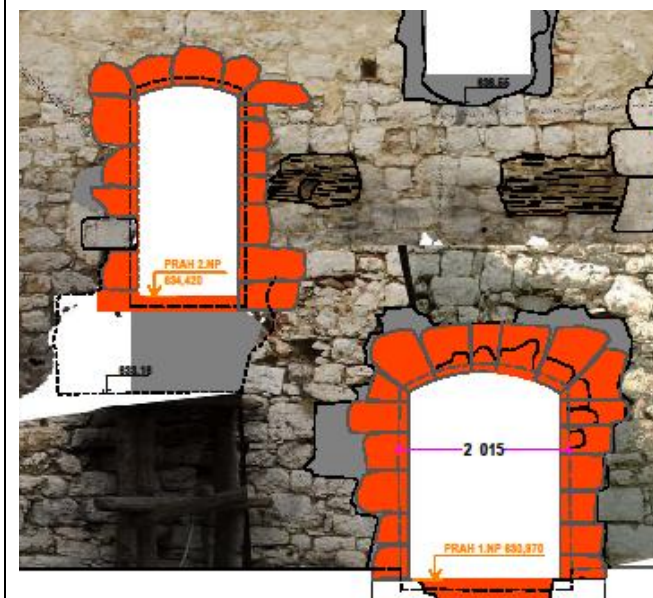
exteriér

interiér

Predpokladaný reštaurátorský/konzervátorský zásah

- doplniť formou rekonštrukcie armovanie ostenia a prah z travertínu
- do ostenia bude osadená nová oceľová výplňová konštrukcia / dvere v P/1 dvojkrídlová (D/1.1) a P/2 jednokrídlová (D/1.2), pre ktorú je nutné osadiť do ostenia kované pánky

LEGENDA:

DOPLNENIE KAMENNÉHO MURIVA

REŠTAURÁCKY REKONŠTRUOVÁŤ CHÝBAJÚCE
KAMENNÉ ARMOVANIE OTVORU OPRACOVANÝM
TRAVERTÍNOM PO REŠTAURÁCKOM VÝSKUME

<p>Kamenné travertínové ostenie ozn. P3 s poloblúkovým ukončením – zachované fragmenty pôvodného románskeho ostenia, armované z blokov kameňa</p> 	<p>Pôvodný výstup na ochodzu románskeho paláca Materiál – travertín Svetlý rozmer: 1050/1320-1860-1320 Počet ks: 1 Vid' . fotogrametria výkres č. 4,6</p> 	<p>Predpokladaný reštaurátorský/konzervátorský zásah Konzervátorsky ošetriť zachované fragmenty portálu, zo strany exteriéru a interiéru, ktorý nebude obnovený</p>
<p>Kamenné travertínové ostenie ozn. P4 s poloblúkovým ukončením – zachované fragmenty pôvodného románskeho ostenia, armované z blokov kameňa</p> 	<p>Pôvodný výstup na ochodzu románskeho paláca Materiál – travertín Svetlý rozmer: 1040/1320-1850-1320 Počet ks: 1 Vid' fotogrametria výkres č.:2, 8,</p> 	<p>Po realizácii doplnkových výskumov je možné otvor prezentovať ako otvorený s rekonštrukciou dvoch blokov travertínového armovania v časti polkruhového nadpražia. Zo strany interiéru ponechať do ostenia zasahujúce zaklenutie mladšieho okenného otvoru, vid' výkres fotogrametria č. 2</p>

Prevét . predsadený voči obvodovému murivu

Románsky palác

PR/ 2 pôvodný románsky prevét na kamenných konzolách, dnes zamurovaný, v interiéri čitateľné pravé armované ostenie z kamenných opracovaných travertínových kvádrov s fazetovou úpravou hrán, postavený súčasne s objektom v 1. polovici 13. stor.

Pohľad interiér

Materiál – travertín
Svetlý rozmer: otvor interiér 980/2030
Počet ks:1

Predpokladaný reštaurátorský/konzervátorský zásah

Očistiť, stabilizovať a prezentovať v súčasnej podobe, t.j. zamurovaný zo strany interiéru. Zo strany exteriéru zabezpečiť proti vnikaniu vody z vrchnej strany.

Prevét v hrúbke muriva - začiatok 13. stor. , súčasť najstaršieho opevnenia hradu

Prevét 1. NP románsky palác interiér
PR/1, 1. pol.13. stor.
 zo strany interiéru armované nárožia z opracovaných travertínových blokov s fazetou na hranách, nika na bočnej strane

Detail – pohľad do vyústenia odpadovej diery z interiéru, nad otvorom kamenný travertínový preklad

exteriér,
 Vyústenie prevétu hranatým otvorom v záklenku z opracovaných travertínových blokov, ktorý prekleňuje dve skalné bralá

Nika pre uloženie svetla

Materiál – travertín
 Svetlý rozmer: otvor interiér 920/2050
 Počet ks:1

Predpokladaný reštaurátorský/konzervátorský zásah

Ponechať v súčasnostave zachovania, domuerovať iba kamenným murivo zo strany exteriéru stenu v hrúbke a výške parapetu.
 Konzervátorsky ošetriť.

Kamenné konzoly

<p>K/1 kamenná konzola románsky palác konzola nesúca pôvodný drevený trámový strop nad 2. NP , intzeriér, južná stena Materiál travertín Počet ks: 1 Rozmer: 350/420/650</p> 	<p>K/2 kamenná konzola románsky palác konzola nesúca gotický drevený trámový strop nad 2. NP , po zmene podlažného členenia Počet ks:3 Rozmer: 250/360/360 Materiál : pieskovec</p> <p>K/3 kamenná konzola románsky palác (2) konzola nesúca gotický drevený trámový strop nad medzipodlažím medzi 2.a 3. NP NP , po zmene podlažného členenia Materiál pieskovec Počet ks:9 Rozmer: 250/360/470</p> <p>K/3 K/2</p>	<p>Predpokladaný reštaurátorský/konzervátorský zásah</p> <p>Ponechať na mieste, konzervátorsky ošetriť</p>
<p>K/4 kamenná konzola románsky palác konzola v exteriéri na východnej a západnej fasáde , niesla pravdepodobne rímsu z gotickej prestavby materiál travertín Počet ks: 1 Rozmer: 300/450/500</p>	<p>K/5 kamenná konzola románsky palác (2) konzola nesúca drevený trámový strop nad 3. NP Bližšie vid'. popis v samostatnej časti Románsky palác Materiál travertín Počet ks: 1 Rozmer: 290/360/400</p>	<p>Predpokladaný reštaurátorský/konzervátorský zásah</p> <p>Ponechať na mieste, konzervátorsky ošetriť</p>

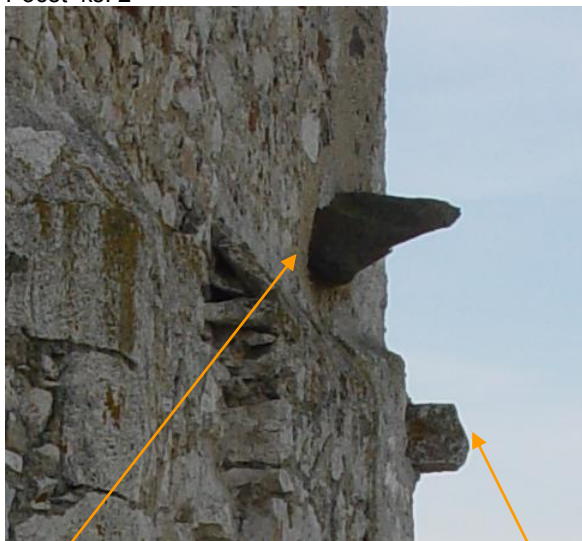
K/6 kamenná konzola dvojica

konzoly nesúce sekundárne vytvorený prevét na 2. NP –severovýchodné nárožie
Počet ks: 2
Materiál travertín
Rozmer: 320/400/800

K/7 a, b kamenná konzola

konzoly: 7a, fragment - nesúca pôvodnú drevenú románsku ochodzu nad 2. NP , travertín
7b – niesla sekundárne osadený prevét v 3. NP, materiál pieskovec
Rozmer: 320/400/800
Počet ks: 2

7a

7b

Predpokladaný reštaurátorský/konzervátorský zásah

Ponechať na mieste, konzervátorsky ošetriť

Fragmenty – nálezy kamenných článkov

VD/1 – kamenná päťka stípu šesťhranná
profilácia a ložná plocha pre nasadenie drieka
stípu

Miesto nálezu : románsky palác 2. NP
Materiál: pieskovec
Datovanie: 2. polovica 15. stor. – 2. gotická
Počet ks: 2
Rozmer: 700/700/335

Zbytok po osadení do malty- vid'. foto sonda A2/4, spodná
časť

Predpokladaný reštaurátorský/konzervátorský zásah

Konzervátorsky ošetriť , budú uložené na novej drevenej
podlahe v 2. NP na mieste – v polohe pôvodných stíпов

Iné detaily

D/2 – fragment ? klenáku s kamenárskou značkou,

Sekundárne zabudovaný v gotickom ostení okna O/7

Materiál travertín

Počet ks :1

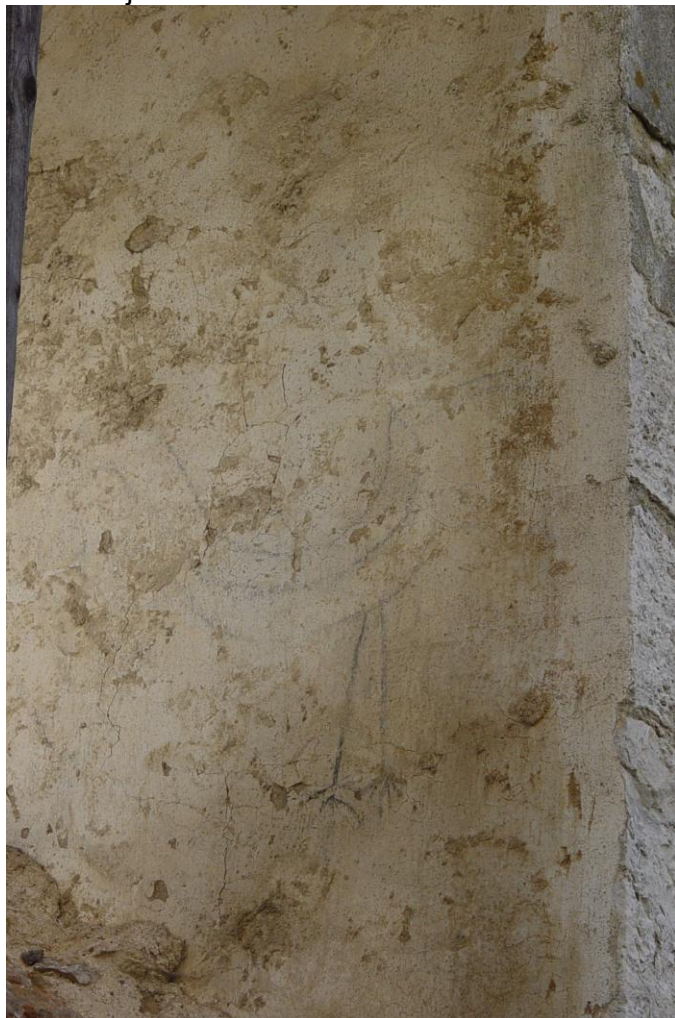

Kamenárska značka ? románska

Predpokladaný reštaurátorský/konzervátorský zásah

Konzervátorsky ošetriť , ponechať na mieste.

D/4 kresba uhľom na omietke,
 Poloha: kresba v ostení okna O/12,
 znázorňujúca vtáka

Materiál: omietka, kresba uhľom?
 Počet ks: 1

**D/3 rytina v omietke, kresba v ostení okna
 znázorňujúca severnú stenu románskeho paláca,**
 Poloha: okno ozn. O/7 Materiál: omietka, kresba uhľom?
 Počet ks: 1
 Materiál: ryté v omietke
 Kópia: prekreslenie vid'. dokumentáia PÚ SR, ozn. T 5469, m
 1:1

Súčasťou protiľahlého ostenia t.i. okna / podľa inf. Ing. arch.
 Fialu) bola ďalšia kresba, dnes už nečitateľná, ktorá zachytávala
 pohľad zo spodného predhradia na západnú stenu palácu, vid'.
 kópia v dokumentáciiarchív PÚ SR, ozn. T 5469 m 1:1,
 Nutné overiť, prípadné zbytky v ostení O/10, alt. O/11

**Predpokladaný
 reštaurátorský/konzervátorský
 zásah**

Očistiť, konzervátorsky zabezpečiť na
 mieste, upevniť .

<p>R/1 – nárožné armovanie Materiál : pieskovec Poloha: severná fasáda – 3.NP Výška/ dĺžka : 3x4,30 = 12,9 bm Vid'. fotogrametria – výkres č. 7</p>	<p>R/2 Materiál : travertín Poloha: južná fasáda – po celej výške Výška/ dĺžka : 41 bm Vid'. fotogrametria – výkres č.5</p>	<p>Predpokladaný reštaurátorský/konzervátorský zásah</p>
		<p>Konzervátorský zásah pre R/1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odsolenie - napustenie spevňovacím a hydrofobizačným prostriedkom - ponechanie vo fragmentálnom stave, bez dopĺňovania - v prípade značného narušenia kameňa (úbytok z hmoty) je nutné realizovať zo statických dôvodov výmenu formou kamenárskej vložky z totožného materiálu a prispôbiť ju aj farebne výberom farebne príbuzného materiálu, postupovať podľa pokynov – vid'. časť statika <p>Konzervátorský zásah pre R/2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ponechanie vo fragmentálnom stave, bez dopĺňovania - v prípade značného narušenia kameňa (úbytok z hmoty) je nutné realizovať zo statických dôvodov výmenu formou kamenárskej vložky z totožného materiálu a prispôbiť ju aj farebne výberom farebne príbuzného materiálu, postupovať podľa pokynov – vid'. časť statika - v prípade malty vypadnutej zo škár , ako aj uvoľnených kameňov je nutné doplniť škárovanie <p>Pri oprave konštrukcií (domurovaní, škárovaní) nesmie byť malta vytlačená zo škár pred líce muriva, ale naopak – musí zostať vhlbená 1÷3 cm za lícom kameňov. Ak nedopatrením príde k takémuto prípadu, musí byť líce muriva ihneď (za čerstva) očistené a malta v škárach zatlačená alebo vyškrabaná do potrebnej hĺbky. Pri murovaní si treba pomôcť klinovaním kameňov muriva.</p>

R/3 – armované stredové piliere

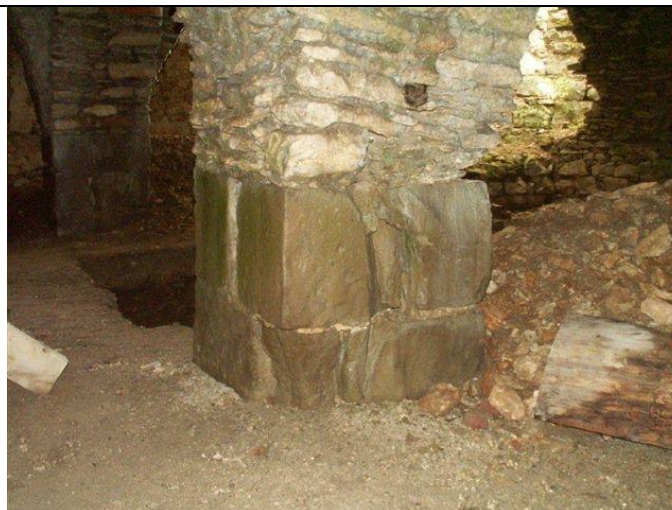
Poloha: interiér 1.NP

Počet ks.: 4

Materiál : pieskovec

Pôdorysný rozmer: 800/800x3, 800x1000x1

Výška: 4 bm

Predpokladaný reštaurátorský/konzervátorský zásah

- odsolenie
 - napustenie spevňovacím a hydrofobizačným prostriedkom
 - ponechanie vo fragmentálnom stave, bez dopĺňovania
 - v prípade značného narušenia kameňa (úbytok z hmoty) je nutné realizovať zo statických dôvodov výmenu formou kamenárskej vložky z totožného materiálu a prispôsobiť ju aj farebne výberom farebne príbuzného materiálu, postupovať podľa pokynov – viď. časť statika, časť SO.01:
- Sanácia kamenných pilierov stredového oblúka v ich pätách: Chýbajúce (oderodované a odprasknuté) časti pieskovcových kameňov budú v pätách pilierov doplnené reprofiliáciou a obe vrstvy pieskovcových blokov budú spriahnuté opásaním oceľovými obručami (cez gumové podkladné pásy predpísanej tvrdosti a tvaru), aby naďalej neprichádzalo k ich roztláčaniu. Vzhľadom na vysokú mieru porušenia klenbového muriva bude toto aj po sanácii pôsobiť len ako samonosné a späťne už nebude priťažené pôvodnou zeminou, ale iba ľahkým zásypom (ľahčeným umelým kamenivom – keramzit, liapor). Keďže ide o kritický havarijný stav klenbového stropu, je nutné postupovať maximálne opatrne !*

Poznámka:

Všetky reštaurátorské zásahy budú realizované v súčinnosti a po odsúhlasení s architektom a statikom. Pre realizáciu reštaurátorských prác bude postavené zo strany interiéru aj exteriéru lešenie po celej výške objektu.

Nutné preštudovať prislúchajúcu projektovú dokumentáciu: časť architektúra a statika!